

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

НАКАЗ

№ 87-0

11.06.2026
(дата)

[Про введення в дію
Положення про порядок та
умови здійснення вибору
освітніх компонент здобувачами
вищої освіти Київського
національного університету
культури і мистецтв]

Відповідно до чинного законодавства України: Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Статуту Київського національного університету культури і мистецтв, Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (внутрішнього забезпечення якості) у Київському національному університеті культури і мистецтв, Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті культури і мистецтв та на виконання рішення Вченої ради університету (протокол № 16 від 11.06.2026 р.),

НАКАЗУЮ:

1. Увести в дію Положення про порядок та умови здійснення вибору освітніх компонент здобувачами вищої освіти Київського національного університету культури і мистецтв.

2. Віцепрезидентам, деканам факультетів, завідувачам кафедрами, начальникам відділів ознайомити науково-педагогічних, педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу зі змістом редакції Положення про порядок та умови здійснення вибору освітніх компонент здобувачами вищої освіти Київського національного університету культури і мистецтв.

3. Загально-організаційному відділу забезпечити виготовлення та доведення копій (примірників) цього наказу до структурних підрозділів Університету з обов'язковим ознайомленням відповідальних осіб у встановленому порядку.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на віцепрезидента з науково-педагогічної та навчальної роботи.

В.о. президента Університету

Ігор КОМАРНИЦЬКИЙ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

**ПОЛОЖЕННЯ
про порядок та умови здійснення вибору
освітніх компонент здобувачами вищої освіти
Київського національного університету
культури і мистецтв**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Київського національного університету
культури і мистецтв
протокол № 16 від 11.06. 2026 р.

Введено в дію наказом
від «11» 06. 20 26 р. № 87-0

В. о. президента КНУКіМ

Ігор КОМАРНИЦЬКИЙ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про порядок та умови здійснення вибору освітніх компонент здобувачами вищої освіти Київського національного університету культури і мистецтв (далі - Положення) – базовий нормативний документ, який регламентує реалізацію права здобувачів вищої освіти Київського національного університету культури і мистецтв (далі – Університету) на формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору освітніх компонент, передбаченого Законом України «Про вищу освіту», стандартами вищої освіти, Положенням про організацію освітнього процесу та іншими нормативними документами Університету.

Положення визначає: механізм реалізації права здобувачів вищої освіти на вибір освітніх компонент; порядок формування каталогів вибіркових освітніх компонент; процедуру формування індивідуального навчального плану; права та обов'язки учасників освітнього процесу у процедурі вибору.

1.1. Положення забезпечує умови для унормування процедур:

- формування та доведення до відома здобувачів вищої освіти каталогів освітніх компонент вільного вибору;
- здійснення вибору здобувачами вищої освіти освітніх компонент із сформованих каталогів;
- організації вивчення обраних освітніх компонент (формування навчальних груп);
- визнання результатів навчання за обраними освітніми компонентами.

1.2. Дія Положення поширюється на здобувачів вищої освіти Університету всіх форм навчання, усіх рівнів вищої освіти та на всі навчальні структурні підрозділи Університету (факультети, кафедри, відділи).

1.3. Обсяг вибіркових освітніх компонент (далі – ВОК) становить не менше 25% загального обсягу освітньої програми, за якою навчається здобувач на відповідному рівні вищої освіти.

1.4. Для забезпечення обсягу вибіркових компонент у розмірі 25% освітнього плану, рекомендується передбачити обсяг кредитів вибіркових освітніх компонент:

- для освітнього рівня бакалавра при загальному обсязі освітньої програми 240 кредитів – не менше 60 кредитів вибіркових дисциплін;
- для освітньо-професійного рівня магістра при загальному обсязі освітньої програми 90 кредитів – не менше 23 кредитів вибіркових дисциплін;
- для освітньо-наукового рівня доктора філософії при загальному обсязі освітньої програми 60 кредитів – 15 кредитів вибіркових дисциплін.

1.5. ВОК надають можливість здобувачам вищої освіти:

- сформувати індивідуальну освітню траєкторію;
- поглибити професійні знання в межах обраної освітньої програми та набути додаткових професійних компетентностей, передбачених в ОП, у тому числі із здобуттям професійної кваліфікації здобувача відповідно до вимог ринку праці;

- поглибити підготовку за спеціальностями та спеціалізаціями;
- здобути додаткові результати навчання;
- сприяти академічній мобільності здобувача вищої освіти та його особистим інтересам;
- ознайомитися з сучасними науковими дослідженнями інших галузей знань та розширити або поглибити результати навчання за загальними компетентностями.
- сприяти розвитку інноваційної культури здобувача освіти як особистісної та професійної компетентності.

1.6. Індивідуальна освітня траєкторія навчання здобувача може бути реалізована також на підставі обрання ним певної сертифікатної програми або додаткової кваліфікації, якщо така запроваджена за відповідною спеціальністю.

1.7. Контроль за забезпеченням реалізації вибору здобувачами вищої освіти покладається на випускові кафедри, факультети.

1.8. Зміст ВОК має відповідати принципам студентоцентрованого навчання, академічної свободи, актуальності для ринку праці та забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти. ВОК мають враховувати сучасні тенденції розвитку науки, культури, технологій та ринку праці; містити новітні підходи, практики та цифрові інструменти; орієнтуватися на розвиток компетентностей XXI століття.

1.9. Відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення ВОК (робочі програми, силабуси тощо), які пропонуються здобувачам для реалізації права вільного вибору несе кафедра, яка їх забезпечує, та випускаюча кафедра. На вибір здобувачам пропонуються освітні компоненти, затверджені та внесені до каталогу ВОК на наступний навчальний рік.

2. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ КАТАЛОГУ ВОК

2.1. *Каталог вибіркових освітніх компонент* – це упорядкований перелік вибіркових освітніх компонент, що пропонуються здобувачам вищої освіти, певного рівня вищої освіти (бакалаврського, магістерського, освітньо-наукового) для вільного вибору в межах відповідної освітньої програми та навчального плану з метою забезпечення й реалізації права на індивідуальну освітню траєкторію.

2.2. Каталог ВОК формується кафедрами Університету з урахуванням вимог стандартів вищої освіти, потреб здобувачів освіти, рекомендацій стейкхолдерів, кадрового та навчально-методичного забезпечення.

2.3. До формування Каталогу залучаються кафедри, гаранті освітніх програм, науково-педагогічні/педагогічні працівники та органи студентського самоврядування.

2.4. Каталог ВОК підлягає щорічному перегляду та оновленню після перегляду та /або введення в дію нових освітніх програм не пізніше 1 квітня. Під час перегляду: враховуються кадрові та/або інші ресурсні особливості реалізації освітніх програм, виключаються освітні компоненти з низьким рівнем вибору,

додаються нові, відповідно до сучасних освітніх і професійних потреб.

2.5. Перелік освітніх компонент Каталогу ВОК формується з урахуванням того, що кількість та різноманітність запропонованих компонент буде достатньою для забезпечення здобувачем реального вибору.

2.6. Сформований та затверджений Науково-методичною радою Каталог, що містить анотований перелік освітніх компонент оприлюднюється на сайті Університету та платформі електронного навчання «Moodle».

2.7. Каталог ВОК включає два змістові блоки:
– загальногуманітарні вибіркові освітні компоненти;
– професійні вибіркові освітні компоненти.

2.8. **Змістовий блок загальногуманітарних ВОК** формується кафедрами Університету із освітніх компонент, спрямованих на формування загальних (універсальних) компетентностей здобувачів вищої освіти, розвиток soft skills, світоглядних, комунікативних, громадянських, цифрових та міждисциплінарних навичок, що можуть бути застосовані у різних сферах професійної діяльності.

2.8.1. Обсяг та семестровий контроль загальних ВОК уніфікований і становить 3-4 кредити ЄКТС із формою семестрового контролю (як правило) – залік.

2.9. **Змістовий блок професійних ВОК** формується, як правило, випусковими кафедрами та може включати для здобувачів вищої освіти за окремою освітньою програмою:

- фахові освітні компоненти, що поглиблюють спеціалізовану підготовку здобувача вищої освіти в межах обраної освітньої програми, і спрямовані на поліпшення здатності студента до працевлаштування за обраним фахом;

- обов'язкові і вибіркові освітні компоненти інших освітніх програм того ж освітнього рівня;

- обов'язкові і вибіркові освітні компоненти інших освітніх програм інших рівнів;

- обов'язкові і вибіркові освітні компоненти в іншому закладі вищої освіти за умов реалізації академічної мобільності.

2.9.1. Обсяг освітніх компонент професійної підготовки рекомендується не менше 3 кредитів ЄКТС з уніфікованим обсягом аудиторних годин і формою семестрового контролю (як правило в межах одного семестру).

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ТА РЕГУЛЯТОРНІ ЗАХОДИ

3.1. На вибір здобувачам вищої освіти пропонуються виключно освітні компоненти, навчально-методичне забезпечення яких розроблено відповідно до нормативних документів Університету, які пройшли обговорення на кафедрах/науково-методичних радах факультетів та рекомендовані Науково-методичною радою до розміщення у Каталогі ВОК.

3.2. До початку вибору здобувачам вищої освіти кафедрами, факультетами Університету проводяться презентації ВОК, включених до Каталогу.

3.3. Здобувачу вищої освіти може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано здійснити новий вибір у таких випадках:

3.3.1. Якщо кількість здобувачів, які обрали освітню компоненту перевищує максимальну чисельність, встановлену факультетом, кафедрою, що пропонують ВОК. У цьому випадку перевага, насамперед, надається здобувачам, які навчаються за тією ж програмою, на тому ж факультеті, а потім тим студентам, які зафіксували свій вибір раніше.

3.3.2. Якщо кількість здобувачів, які обрали освітню компоненту є меншою за встановлені в Університеті мінімуми:

- для загальногуманітарних ВОК – 30 осіб за ОР «Бакалавр», «Магістр», 10 осіб – за освітньо-науковим рівнем доктора філософії;
- для професійних ВОК: 15 осіб - за ОР «Бакалавр», 7 осіб - за ОР «Магістр», 3 особи - за освітньо-науковим рівнем доктора філософії.

Наведені обмеження не поширюються на ті випадки, коли вибірково освітню компоненту обрали більше $\frac{2}{3}$ здобувачів, які навчаються на певному курсі освітньої програми;

3.3.3. Якщо наслідком вибору освітніх компонент є недостатня кількість кредитів для вивчення у відповідному семестрі.

3.3.4. Якщо наслідком вибору освітніх компонент є перевищення встановленого максимуму кількості освітніх компонент, запланованих у відповідному семестрі.

3.4. У випадку, якщо здобувачу відмовлено у здійсненому ним виборі із зазначених причин, йому надається можливість здійснити повторний вибір із переліку освітніх компонент, за якими вже сформовані групи/потоки відповідно до встановлених в Університеті мінімальних вимог до чисельності студентів у групах/потоках, і де немає перевищення встановлених максимумів.

3.5. Обрані здобувачами освітні компоненти обговорюються та затверджуються на засіданні випускаючої кафедри. Результати вибору вносяться до Робочих навчальних планів та враховуються під час розподілу педагогічного навантаження. Невиконання будь-якої з позицій індивідуального навчального плану є академічною заборгованістю. Зміна здобувачем свого вибору після його затвердження можлива виключно за письмовим дозволом декана факультету. Зміна обраних освітніх компонент після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається.

3.6. Якщо здобувач у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору освітніх компонент, відповідні позиції його індивідуального навчального плану визначаються за пропозиціями випускової кафедри і затверджуються розпорядженням декана факультету.

3.7. За результатами реалізації права здобувача на вільний вибір до його індивідуального плану мають бути включені види навчального навантаження, сукупний (обов'язкової і вибіркової складової разом) обсяг яких (у кредитах ЄКТС) дозволяє зарахування виконання річного навчального плану (60 кредитів ЄКТС) і переведення на наступний курс або допуск до підсумкової атестації.

3.8. Сукупний обсяг обов'язкової і вибіркової складових індивідуального

плану здобувача, незалежно від шляхів реалізації права на вільний вибір освітніх компонент, повинен відповідати вказаному в освітній програмі, за якою він навчається.

4. ПОРЯДОК ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ

4.1. Терміни проведення процедури вибору здобувачами освітніх компонент визначаються із необхідності своєчасного планування та організації освітнього процесу (формування контингенту студентів у групах, потоках для планування навчального навантаження науково-педагогічних, педагогічних працівників), його методичного і кадрового забезпечення.

4.2. Заходи з організації вивчення БОК здійснюються у навчальному році, що передує навчальному року, у якому заплановане вивчення цих освітніх компонент. Здобувачі реалізують своє право вибору навчальних дисциплін у семестрі, як правило, у квітні, який передує навчальному року, в якому передбачене їх вивчення. Для здобувачів заочної форми навчання вибір БОК проводиться під час весняно-літньої сесії попереднього року навчання.

4.3. Для здобувачів, які навчаються за освітніми програмами, де вільний вибір заплановано у першому навчальному році, вибір організовується впродовж перших двох тижнів навчання. Для здобувачів заочної форми навчання – під час першої сесії.

4.4. Вибір здобувачами БОК здійснюється із використанням функціоналу платформи електронного навчання Moodle. В окремих випадках, за наявності об'єктивних обставин запис може здійснюватися через подання заяв в паперовому вигляді.

4.5. Процедурі вибору здобувачами БОК передує:

- ознайомлення здобувачів із порядком, термінами і особливостями вибору та формування груп для вивчення БОК в Університеті;
- ознайомлення здобувачів із переліками обов'язкових освітніх компонент;
- ознайомлення здобувачів із Каталогом БОК;

Ознайомлення відбувається як через можливості, сформовані в персональному кабінеті здобувача у системі Moodle (переліки й анотації освітніх компонент), так і через проведення презентацій БОК.

4.6. Процедура вибору передбачає два етапи:

4.6.1. *Перший етап* – здобувачі вищої освіти самостійно через персональні кабінети на платформі Moodle обирають для вивчення із Каталогу БОК загальногуманітарні та професійні освітні компоненти відповідно до кількості кредитів навчального плану своєї освітньої програми. Тривалість етапу – не менше тижня.

Після завершення першого етапу вибору визначається перелік БОК, за якими відбувся вибір, тобто сформована, хоча б одна група, відповідно до встановлених мінімумів.

Якщо після завершення першого етапу вибору всі обрані здобувачем вибіркові освітні компоненти включено до перелік БОК, за якими відбувся вибір,

його індивідуальний навчальний план на навчальний рік вважається сформованим.

4.6.2. *Другий етап* – на цьому етапі здобувачі, які не сформували свій індивідуальний навчальний план мають можливість дообрати освітні компоненти з перелік ВОК, за якими відбувся вибір (попередньо сформувалися групи).

Після завершення вибору другого етапу вибору всі індивідуальні навчальні плани здобувачів на відповідний навчальний рік мають бути сформовані.

4.7. Остаточне опрацювання вибору здобувачів факультетами, прийняття рішень щодо здобувачів, які не скористалися правом вільного вибору, перевірка контингенту студентів і формування груп для вивчення вибіркових дисциплін здійснюється деканатами після перевірки і погодження. Списки груп подаються деканами відповідних факультетів до навчального відділу протягом 5 робочих днів.

4.8. Результати здійснення здобувачами вищої освіти вільного вибору освітніх компонент заслуховуються на Вченій раді університету.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. У випадку поновлення, переведення здобувача, допуску до занять після завершення академічної відпустки, за письмовою заявою здобувача і згодою випускової кафедри/гаранта освітньої програми можливе перезарахування вибіркових освітніх компонент за рахунок фактично вивчених дисциплін із циклу вільного вибору.

5.2. Внесення змін до порядку реалізації вільного вибору здобувачами вищої освіти освітніх компонент здійснюється лише за згодою органів студентського самоврядування Університету.

5.3. У випадку, якщо запропоновані зміни звужують права здобувача на вибір ВОК, обов'язковим є отримання згоди органів студентського самоврядування.